РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 7. ВЕРЕСНЯ 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 35.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА"
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

ІМЕНОВАННЯ ҐЕН. ВИБОРЧОГО КОМІСАРЯ.

У вівторок 2 вересня ц. р. іменував през. Мосьціцький суддю Найвищого Суду Станислава Гіжицького генеральним виборчим комісарем, а Владислава Качинського, теж суддю Н. Суду, його заступником.

ЕВХАРИСТІЙНИЙ КОНҐРЕС У ЗАГРЕБІ

В днях 15—17 серпня с.р. відбувся в Загребі Евхаристійний Конгрес. Була се найбільша маніфестація католицької віри, яка коли небудь мала місце в Хорватії. В Евхаристійній процесії по вулицях міста взяло участь около 150.000 вірних зі всіх держав Европи.

ВІДКРИТТЯ СХІДНИХ ТОРГІВ У ЛЬВОВІ

Що року відкриття Торгів відбувалося в цей спосіб, що на площі Торгів перетинав представник центрального уряду ленту і тоді впускали відвідувачів на площу. Цього року спосіб відкриття змінено. Перед полуднем відбулася вперед академія в міськім театрі, в якій взяв участь мін. торговлі і промислу Квятковский, львівський воєвода і закордонні гості. По год. 11 замкнено всі входи до театру, а поліція окружила театр і стерегла через цілий час академії. По скінченню академії відїхав міністер на Східні Торги і там перетяв ленту і отворив Торги.

НІМЕЦЬКИЙ ПЕРЕЛЕТ ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

Капітан німецької повітреплавної фльоти фон Гронав перелетів на своїм гідроплянї Океан з Европи до Америки через Гренляндію і Галіфакс враз із пільотом 26-літн. Едвардом Цімером і радіотелеграфістом 32-літн. Фріцом Альбрехтом.

Коли він опустився в ню-йорськім порті, його привитала величезна товпа народу. Про свій намір перелету через океан він нікому не сказав і всі думали, що він підняв пробний лет до Норвегії. Це перший перелет через Океан із сходо на захід.

ГРІЗНА ПОЖЕЖА ЛІСІВ

В Кривчу пов. Богородчани вибухла на днях у лісах бар. Лібіга, пожежа що при сильнім вітрі скоро поширилася і охопила 200 гектарів ліса вартости около 150 тисяч зол. При допомозі місцевого населення пожежу в короткім часі зліквідовано. Пожежу спричинили пастушки, що лишили під лісом непогашену ватру.

РУХ ТВЕРЕЗОСТИ ШИРИТЬСЯ

Кружок Т-ва „Відродження" в Себечеві на Белзчині

Дня 27 липня ц. р. основано в селі Себечів у Белзчині (пов. Сокаль) кружок Протиалькогольного Товариства „Відродження". Всі члени Т-ва заприсяжені. Подаємо тут знимку тих ідейних одиниць разом з їх душпастирем Впр о. Ст. Гарасовським. Новій хоч ще невеликій числом стійці тверезости бажаємо витревати на протиалькогольній позиції. Щасть Боже!

Копальняна катастрофа на Горішному Шлеську

У копальні Гільдебранд на Горішньому Шлеську приключилася оноді катастрофа. Нагло обсунулася земля, зломила стовп, що підпирав верх копальні й засипала 15 копальників. Девять копальників добули по кількагодинній праці як важко ранених. Решту вважають уже втраченими.

КІЛЬКО ГОРІВКИ ПЮТЬ В ПОЛЬЩІ?

В обоснованні внеску про протиалькогольний плєбісцит на области міста Варшави, подає виділ здоровля магістрату тогож міста такі цікаві числа: В Польщі продано 100%-ового алькоголю виробу Державного Спіртового алькоголю в 1925 р. — 499, 1926 р. — 544, в 1927 р. — 501, в 1928 р. — 596 і в 1929 р.—613 тисяч літрів. Пересічна кількість горівки на одного мешканця Польщі виносила отак в літрах: В 1925 р. — 1·7, в 1926 р. —1·9, в 1927 р. — 1·7, в 1928 р. — 1·9 і в 1929 р. — 2. В тому останньому році припадало на голову в західних воєвідствах 2·7 л., в центральних 2·3 л., в східних 1·5 л. і в північних 1·4 л. горівки на голову. Як виходилоб з тих цифр, то в Польщі, а до тогож в корінній Польщі і в столиці здорово пють.

КУРС ЧЕРВІНЦЯ ЗНОВ ВПАВ

На варшавській чорній біржі що разто зростає подаж червінців, а попиту нема. Внаслідок того при кінці серпня нотовано червінець по 7·55 зол. Значить, що большевицький карбованець коштує тепер 75½ гр. Сподіються, що курс буде ще нижчий.

—o—

Розвязання сойму і сенату

Нові вибори: до сойму 16 листопада, до сенату 23 листопада.

В суботу 30. серпня розвязано декретом президента держави польський Сойм і Сенат і назначено нові вибори до Сойму на 16 листопада, а до Сенату на 23 листопада ц. р. Свій крок уосновує президент неможливістю направити основні закони республики в співпраці з теперішним соймом. Іншими словами, що дотеперішня конституція Польщі

мусить бути змінена,

а зміну цю неможливо було перевести в співпраці з теперішним соймом, де уряд мав велику парляментарну більшість проти себе. Тепер правдоподібно буде старатися уряд перевести зміну конституції при помочі нового Сойму.

„Денник Законів" оголосив уже т. зв.

виборчий календар.

До 7 вересня 8 найчисленніших парл. клюбів мають представити ґенеральному виборчому комісарові 8 членів держ. виборчої комісії і 8 їх заступників. 9. вересня будуть назначені голови окружних виборч. комісій, буде оголошений їх особовий склад і місце урядування. 11. вересня міські ради і соймики виберуть членів окружних виб. комісій. 13. вересня оголосить окр. виб. комісія день і годину виборів у всіх громадах, число послів і речинець зголошування кандидатів. 14. вересня іменування 3 членів і 2 заступн. обводової виборч. комісії. 19. вересня начальники громад зладжують спис виборців у трьох примірниках. 20. вересня нач. громади пересилає один примірник голові обв. виб. комісії. 27. вересня обв. виб. комісія викладає списи виборців до публ. перегляду 7. жовтня зголошення державної листи кандидатів. 10. жовтня останній день перегляду спису виборців. 11. жовтня останній день рекламацій у справі пропущень у листі виборців. 15. жовтня кандидати складають заяву, що годяться на кандидатуру. 4. листопада виложення затверджених списів виборців до публ. перегляду. 16. листопада вибори до Сойму. 23. вибори до Сенату.

Пошана для праці і працюючих

З промови Св. Отця до робітників.

Чотири тисячі текстильних робітників із Неаполя й північної Італії були оноді приняті св. Отцем на окремій авдієнції на подвірю св. Дамазія. Св. Отець виголосив до робітників довшу промову Пригадав, що саме недавно минуло йому 74 літ життя. І при тій нагоді св. Отець не міг не згадати того, що він прийшов на світ в робітничім середовищі, що між робітниками проминули перші літа Иого молодости і що все, в ріжні пори життя,ділив він радість і горе з людьми праці. „Бо чиж не є Ми представником Господа нашого Ісуса Христа котрий будучи Богом, схотів заняти місце між простими робітниками, котрий своїм божеським трудом освятив, облагороднив, обожив працю, вчинив з неї засіб відкуплення й вивищення. Він навчив нас, чим повинна бути праця для наших душ: надолуженням за наші гріхи, школою християнських чеснот, молитвою, яка приносить ласку Божу, жерелом заслуг для того світа".

Ті слова Христового Намісника повинні нам пригадати, яке становище займала все і займає нині католицька Церква до робітників та їх долі і до праці, як такої. Большевики, соціялісти й радикали хочуть прихилити до себе маси робітництва. Вони виговорюють несотворені річи на релігію на Церкву, її слуг та вірних. Вони кажуть, що то ніби вони перші віддали пошану праці і мозолистим рукам. Та повірити їм може тільки людина темна, що хоч хрещена, не знає найпростіших правд віри, не знає катихизму, не знає історії своєї Церкви. Та бачимо, що західно-европейське робітництво вже отрясається із соціялістичного дурману. Західно-европейське робітництво організується для оборони своїх слушних прав під опікою Церкви. Бо соціялізм і радикалізм ведуть до большевизму. А большевизм то немов наглядна школа для всего людства щоб народи світа бачили до чого доводять соціялістичні видумки про „рай на землі" без Бога. Цей „рай" є вже в Большевії.

ЩО ОПОВІДАЄ СОЦІЯЛІСТ ПРО СССР

На днях переїздив через Варшаву англійський соціяліст Турі, який ще будучи членом уряду Мек Дональда страшно розпинався, щоб визнати Совіти. Коли його журналісти спитали, яке вражіння зробила на нього большевія сказав, що такого розчарування, якого дізнав у большевиків, не мав ще в своїм житті. Це країна жебраків. Світ навіть не уявляє собі до яких розмірів дійшло там зубожіння і голод. Культурне і господарське життя зовсім знищене. Після переїзду по цей бік кордону якось дивно бачити добре одягнених людей, бо там страшенно всі обірвані і нужденно одягнені.

ПОЗИЧИЛИ 200 ЛЬОКОМОТИВ

Польща і Румунія підписали умову, по якій Польща випозичила своїй сусідці 200 льокомотив на час 7 місяців.

—o—

ВИБОРИ І МИ

І знову маємо вибори! Можна сказати, що вони прийшли несподівано. Так. як війна. Хоч там говорилося і писалося про „неминучість" розвязання сойму і т. д., але всетаки якось не вірилося, що ще цеї осени прийдуть ті нові вибори.

А вони прийшли. Вже почалася „виборча боротьба" — оті відомі всім нам виборчі картинки. Вже сунуть на села, міста й місточка агітатори, ріжні „виборчі ґієни"—як їх люди називають. Сиплються (даром) газети, брошурки, афіші й летючки. А все те захвалює свою партію, свій „нумер". Як ті міняйли, що хвалять свій товар, так і виборчі агітатори кождий тягне до себе і кождий страшно великого вдає „приятеля" нашого „бідного", „працюючого", „поневоленого" і т. д. народу. Боротьба та ведеться нераз дуже грубими, нечесними й нечистими засобами і способами. Та, що робити! Це вже такі благодаті „парляментарного ладу". Та впрочім це ще може не найбільше лихо.

Велике для нас лихо то наше розбиття на партії і групи та гуртки, це брак єдности. Велике лихо, що не можемо йти всі як браття одним фронтом в одній лінії. Одначе це річ дуже тяжка і майже неможлива, тай не в тім ще найбільше лихо.

Найбільше лихо в чім іншім. Для нашого народу більше чим для кождого іншого народу Церква і релігія це великі цінности. Це могутні заборола в часах тяжкого лихоліття, в часах морального пригноблення по невдачах війни, в часах матеріяльної скрути. Більше ніж коли інде і сильніще ніж хто інший ми дорожимо тими цінностями. Ми чіпаємося за них, як чіпається судорожно потапаючий останньої дошки ратунку. Наша Церква, з її фундаментом-скалою, з її певними і ясними заповітами, з її чудовою організацією, з її єрархією й авторитетом — це для нас та дошка рятунку в морі чимраз більше розливаючоїся анархії.

Проти тої одинокої твердині розпочали загальний приступ темні сили світа. Така боротьба ведеться і в інших народів і нічого дивного не булоб, що проявляється вона і в нас. Але як здорове тіло скорше видержить недугу, бо в ньому є більше відпорности, так і сильні державні народи лекше переходять таку боротьбу.

І так в культурних західних народів уже давно є католицькі політичні партії, що протиставляться лівим розкладовим партіям. Але нам—як сказав би о. М. Шашкевич — знову судилося послідними бути.

Одначе приходить час, що і ми українські католики мусимо піднести свій голос і сказати своє слово. І це є найвищий час і крайня пора. Большевизація й анархізація нашої суспільности не маліє а росте. Множаться випадки зловживання народним майном в економічних установах, упадають громадянські чесноти, роззухвалюється хулі-

ганство. А все те прикриває себе гарними кличами. Одиноко ще можлива „національна“ партія УНДО (Українське Національне Обєднання) котиться чим раз низше Від спілки з Жидами переходить до спілки з соціялістами. У своїм офіціяльнім комунікаті називає ті партії „національними“. Дарма, що ті партії (соціял-демократи і соціял радикали) не називають себе самі так, бо й дійсно не є національними а клясовими партіями. Партії ті є виразно ворожі не тільки католицькій але взагалі всякій релігії. Коли так дальше піде, то можемо дочекатися ще спілки УНД-а з сельробами і комуністами, котрих теж назвуть „національними“.

Супроти таких жалюгідних фактів укр. катол. преса не може мовчати. Обовязком нашим є звернути на ті факти увагу нашого громадянства. Може це ще не пізно. Може деякі люди ще спамятаються і завернуть з тої дороги, яка певно веде до щораз більшого розбиття, до анархії й большевизму. Та коли Бог не опамятає їх, тоді нехай знають, що українському, споконовіку католицькому народові не подорозі з соціялістичними партіями, котрі обіцюють йому „державу без Бога“. На такий рішучий крок вже може здобутися зростаючий молодий український католицький табор.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ У ЛЬВОВІ

З пятниці на суботу т. зн. з 29 на 30 серпня в ночі перевела поліція масові ревізії й арештування серед львівських Українців. У звязку з арештуваннями скликало львівське гродське староство (б. дирекція поліції) пресову конференцію, на яку запрошено також редакції укр. часописів. На тій конференції виступив з промовою майор Сухенек з мін. внутр. справ, який заявив, що поліція арештувала цілий штаб УВО (Української Військової Організації), бо в її руки впало 20 членів організації і навіть „важні особи“. Сліди ведуть навіть до західних воєвідств. Відтак звернувся до польських редакторів, щоби не роздували дрібних фактів і не робили страшних алярмів, бо це вносить загострення у міжнародні відносини і є дуже шкідливе для Польщі. На тім конференцію замкнено.

ПОЖЕЖІ У ЛЬВОВІ І НА ПРОВІНЦІЇ.

У вівторок 2. вересня в ночі біля 12 год. почала горіти степениця на площі „Чорних“ за стрийською рогачкою. На місці пожежі зявилися негайно міська вогнева сторожа і поліційні власти, які мали ствердити, що вогонь повстав у наслідок підпалу. Степениця і одягальні згоріли до тла. „Слово Польске“ вже з гори запевняє своїх читачів, що це підпалили українці.

Також у селі Вербиці пов. Бібрка згоріла в вівторок стирта сіна з фільварку д-ра М. Білінського. Шкода виносить 1000 зол.

КАТАПУЛЬТОВИЙ ЛІТАК

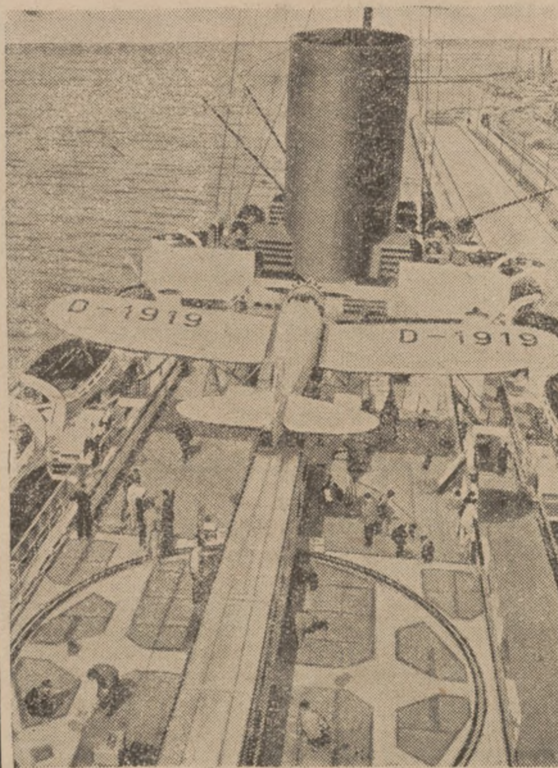

В німецькій пристані Бремергафен посвятили оподі катапультовий літак Бремен, що буде сповняти почтову службу на пароплаві Европа. Літак їде тепер до Ню-Йорку на цьому пароплаві. В віддалені кількасот кільометрів від суходолу літак вилетить з поміччю катапульти й завезе почту до Ню-Йорку.

На образку бачимо літак „Бремен“ на катапульті пароплава „Европа“.

ЕВРОПЕЙСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЖЕНЕВІ

Агенція Гаваса доносить, що 8 вересня збереться в Женеві европейська конференція для нарад над паневропейським проєктом Бріяна.

НІМЕЦЬКО-ФІНЛЯНДСЬКИЙ ДОГОВІР

Півурядово доносять, що в Гельзінгфорсі підписано німецько-фінляндський торговельний договір на протяг $2\frac{1}{2}$ року з 6 місячним виповідженням.

ВИПАДОК НА ПОЛЬСЬКІМ КОРАБЛІ

На днях на польськім пароплаві „Косцюшко“, лучився такий випадок. Моряк Куфольд що походить з Данії, зірвав польський прапор і подер його. На нього кинулися моряки Поляки і булиб його добре потурбували, але вмішався капітан корабля і розігнав матросів. На тім пароплаві 70% залоги й сам капітан Данці.

ІМЕНОВАННЯ У ЛЬВОВІ

Львівським воєводою іменовано дотеперішного станиславівського воєводу Наконечнікова-Клюковського, гродським старостою іменовано комісаря поліції з Люблина Галяса, а командантом поліції у Львові надком. Фукса з Вильна.

Як правлять червоні

Радянщина велика держава. Має багаті землі й під розумною владою моглаби бути найбагатшою та найсильнішою державою світа. Не було там розумної влади за царату, та тепер за червоних комісарів тим більш нема. За царату мали бодай усі що їсти, а тепер смерть заглядає всім в очі, як не з рук червоних катюг, то з голоду.

Перше то був один „білий цар“, а тепер є також один „червоний цар“ Сталін. Опирається він на комуністичній партії. Їх не багато. Всего населення є в Радянщині 180 міліонів, а комуністів нема й два міліони.

Провід партії дуже вважає, щоб у партію не впхалися непокликані. Вже з гори застережено, що членами партії не можуть бути ні давні царські урядовці, ні „буржуї“, ні сини священиків. Щоб усунути з партії непевні елєменти, переводять що якийсь час „чистку“. Перед кількома місяцями усунули до 10 відсотків членів за ріжні надужиття та за приналежність до „чужих елєментів“.

Тепер мають перевагу фабричні робітники. Їх є в партії 68 відсотків. Та всеж це тільки дрібонька частинка робітницького пролєтаріяту. Тепер належить всего сема частина робітництва— значиться в комуністичній робітницькій державі на 100 робітників тільки чотирнацять є комуністами, а 86 то не комуністи.

Правда, крім більшовицької партії є ще помічні організації, що ведуть комуністичну пропаганду, а членів принимають масово, без утруднень. В них тому є міліони членів, та там принимають членів купами пр. приймають якусь фабрику з усіми робітниками, що в ній працюють. Або зголошується якийсь „університет“. Усі студенти вписуються в члени, хоч не раз не мають до цього найменшої охоти.

Наслідком таких вписів „Міжнародня Організація Помочі Революціонерам“ має 4 міліони членів, а „союз безбожників“ 2 і пів міліона і т. п.

Таксамо згуртували малолітню молодь і дітей в „комсомоли“ та в „союзи червоних піонірів“. Дітей уживають до агітації проти батьків. До комсомолу належить півтретя міліона молоді, а до піонірів (пластунів) три міліони дітей.

Величезна більшість членів партії це державні урядовці. В війську комуністів не багато, та занимають вони всі важніші становища.

Тепер старається партія обсадити комуністами становища директорів фабрик, копалень, гут та становища інжинірів і майстрів. Вже в минулому році було 93 відсотків директорів комуністів.

От цьому всьому завдячує Радянщина, що вона доси комуністична. Та це тільки влада комуністична, а громадяни які були, такі й остали. Тому нема й не може бути розвитку в цій червоній державі — вона тільки животіє. А як довго буде клигати це в Божій волі. Бог може хоче всім народам показати до чого доводить служба сатані.

Як платять большевики,

або: Котюзі по заслузі!

Американські жидівські часописи пишууь великі, повні обурення статті про те, що жидів у Большевії „викивано“. Зразу для них заложено осібні кольонії, на будову яких вислали американські жиди 280 міл. дол., тепер ті кольонії позамінювано на колгоспи, жидів одних примушено на них працювати других, що підносили голову, вислано на Соловки. Рабінів змушено до найтящих робіт, а божниці замінено на клюби і кіна. Часописи ці взивають всіх жидів запротестувати проти такого знущання над жидівською вірою й народом, але ми знаємо, що колись ті жиди дуже хвалили большевиків і більшість комісарів большевицьких були жиди. Не помогло підхлібство!

Таку саму заплату дісталиб і ті наші паничі, що тепер редагують ріжні „Праці“ і „Ради“, колиб опинилися самі в „раю“. Вони кажуть, що не є комуністами, але страх хвалять „радянську“ владу. Таких нікчемних лизунів теж може стрінути слушна заплата від большевиків: котюзі по заслузі!

Школи домашнього господарства.

Велика шкода, що про господарську освіту жінок у нас якось не дуже турбуються. А памятаймо, що на долю жінки часто випадає роля відповідальніща ніж на мужчину. І справді селянка господиня-мати й помішник у господарських і полевих роботах, мусить бути належно підготовлена до виконання своїх обовязків, бо в противнім разі жінка не лише зле виконує свої обовязки, але й чоловіка стримує від добрих і поживточних намірів.

На виховання жінки-селянки дуже велику вагу звернули Німці, Чехословаки, Бельгійці, а особливо Американці. Німці настільки поважно ставлять питання практичної освіти жінки, що в 1926 р. заснували Науково-дослідний Інститут Хатнього Господарства в Берліні. Цей Інститут веде вже науково-дослідчу роботу з галузів хатнього господарства та підготовляє інструкторок і вчительок для великої скількости (129) господарських шкіл, що нормально працюють і готовлять розумних господинь для німецького народу. Дуже добре поставлена організація господинських шкіл і в Чехословаччині, де крім вчительської семінарії для підготовки вчительок господинських шкіл, є ще 47 господиньських шкіл, що своєю постановкою праці свобідно конкурують із найкращими школами Европи. Бельгія, окрім інституту для підготовки інструкторок - учительок, має ще 43 господинських шкіл. Велику увагу звертає на жіночу освіту і Норвегія, що має 73 господинських шкіл.

У Злучених Державах Америки жіноча освіта поставлена взірцево. Вистарчить зазначити, що в 800 школах II ступня та більше ніж в 300 високих школах викладається хатнє господарство. Крім того на провінції працює велика скількість інструкторок, а вріжних сільско-госп. школах працює понад 1090 професорів фаховців по хатньому господарству. Для підготовки учительок і інструкторок хатнього господарства є 4 високі школи та 73 інститути (між иншим 13 інститутів для муринок). Навіть Швеція має 37 шкіл, Польща 35.

У нас школу домашнього господарства ведуть С. С. Василіянки і Т-во „Труд“ у Львові.

—o—

Великанське місто майбутности

На днях відбулося засідання маґістрату Ню Йорку при участи представників 22 міст із близшої й дальшої околиці Ню Йорку. Радили над розбудовою міста. Крім членів міської ради взяло в нараді участь 62 інжинири й архітекти та 50 технічних знавців іншого роду. Вони радили над проектом, що має до 50 літ побудувати 20 міліонове місто, яке окружить сьогоднішний шістьміліоновий Ню Йорк. Так повстане місто, що буде мати тілько населення що ціла теперішня польська держава.

Інжинірі принесли вже з собою ріжні пляни, де був нарисований розклад цього міста-велита. Пляни ці виробило 150 нюйорських архітектів і інжинірів. Вони працювали над цими плянами без перерви від 1922 р. А міська рада роздумувала за цей час над цим, як відтяжити головні шляхи й вулиці міста, де тепер страшний рух. Рішили спершу утворити нові осередки вуличного руху, а пізніше ухвалили плян получення Ню Йорку в одну цілість.

Вся ця розбудова буде коштувати 600,000.000 фунтів штерлінґів,

На початок побудують тисячу хмародерів, а по них небаром дальших пять тисяч. Ню Йорк, місто хмародерів матиме широкі вулиці з просторими майданами, чим буде ріжнитися від старого Ню Йорку. Окремі вулиці будуть там для самоїздів (авт), окремі для трамваїв і піших людей. У глибоких підземних тунелях будуть їздити електричні поїзди, а над ними все ще під землею будуть шляхи для авт і возів. Верх землі будуть ходити тільки ці, що йдуть пішки.

Плян такої розбудови міста в Европі ледви чи вдалосяб перевести за 50 літ, та в Америці це можливе.

Німецькі комуністи про „рай“

На днях вернулися з Радянщини два німецькі гірники (робітники в копальні вугля) Бруно Вробель і Август Рокіттер з дружиною. Ще перед виїздом до Большевії були вони завзятими комуністами і кождому, хто їм оповідав про пекло в „раю“ не вірили і казали, що буржуї навмисне розсівають такі вістки, що це все неправда.

Одним словом були большевиками захоплені і вірили лиш большевицьким агентам і большевицьким газетам. Але вірили доти, доки не змірили... А тепер і дітям закажуть, щоб вірили. Недавно, бо 21. липня отже яких шість неділь назад скусила їх нечиста сила, в особі большевицького агітатора, щоб їхали до Большевії, бо там одержуть 160 карбованців місячно, бо там 35 коп. цілий обід, бо там 15 коп. фунт мяса, бо там дадуть 3 покої кождому, бо там... там „рай“ тай годі! Спакували вони своє манаття, а Рокіттер ще й жінку забрав із собою і поїхали. Їх призначено в Роченково. Дали хату (правда, не 3 покої, бо на що їм стільки) але так брудну, що Німці привиклі до чистоти й охайности аж за голови взялися. Той хвалений обід то був $1\frac{1}{4}$ фунта чорного хліба (для пані Рокіттерової лиш $\frac{3}{4}$ ф.), „сєльодка“ і олій. Їли „масно“ аж жінка Рокіттера занедужала. Її помістили в шпиталі разом з хорими на тиф і сухоти. Їсти жінці треба було з дому носити, а й ліків бракувало, зате позволяють рідні докупити ліків, але не можна дістати. Німцям зразу вивітріла комуністична дурійка з голови. Поїхали на „поклоненіє“ до німецького консуля до Харкова, щоб їм постарався про дозвіл на поворот до дому. З тяжкою бідою консуль вистарався їм дозвіл на виїзд з Большевії.

Про Харків оповідають вони таке: Місто страшно брудне, жебраки волочаться цілими ватагами. Відразу впадають в око румовища трьох церков, котрі большевики розсадили динамітом.

Ціни харчів зовсім інакше виглядають, ніж їм говорили дома. Фунт мяса (ок. 41 декагр.) коштує 4 карб. і 15 коп. (а не 15!) солонина, яку вже „трохи“ чути 5—6 карб. Купити щось з одягу майже неможливо. Жіночі черевики коштують у кооперативі 140 карб. Мужеські черевики 200 карбованців.

По повороті до Берліна заявили оба, шо зривають з партією і що всі комуністичні чи комунізуючі часописи пишуть брехню і свідомо обдурюють робітників і селян, коли пишуть, що „там“ така благодать.

Требаб і наших всіх радянофілів і явних большевиків післати туди, щоб їм большевицьке запоморочення вивітріло з голови.

ЗА ДРІБНІ ГРОШІ

В Большевії відбувається дуже богато процесів, в яких обжаловують ріжних людей в переховуванні й затаюванні дрібної дзвінкої монети. Один з таких процесів скінчився перед кількома днями в Москві і всіх 10 підсудних розстрілили.

Магометанська віра

Магометанська віра розповсюднена по східній Европі, але найбільше в Азії й Африці. Всіх Магометан числять на 240 міліонів.

Основателем магометанської віри є Магомет. Уродився в р. 570. З початку пас худобу, відтак був купцем і оженився з богатою Кадією. Почав проповідувати свою науку в місті Мекка в Арабії, з початку під секретом, а потім публично. Говорив, що зявився йому в сні Ангел Гавриїл. В Мекці много виступило проти нього і він мусів утікати до другого міста Медини. Се було в р. 622 Від того року його утечі (Геджра) Магометани числять літа. В Медині Магомет зєднав собі прихильників, здобув Мекку, а відтак рушив на цілу Арабію і мечем поширив свою віру. Голосив він, що цілий світ має на свою віру навернути. Вмер в р. 632.

Магометанізм учить, що є один Бог що є також духи, Ангели. Магометанізм узнає пророків. Посідає він своє власне „святе письмо" т.зв. Алькоран (читання). В тій книзі повно всяких суперечностей і блудів історичних та географічних, та повно неморальних місць. Це все доказує, що Магомет був ложним пророком, значить не був Божим післанцем, як правдиві пророки. Вірять також Магометани в безсмертність душі, воскресення померших. Рай представляють собі, яко місце повних змислових роскошей. Найважніше те, що Магометани узнають фаталізм, т. зн. призначення: роби — кажуть — що хочеш, а чекає тебе то, що маєш призначене. Але це є неправда. Правдива віра вчить нас, що понад видуманим „сліпим призначенням" є вища сила, є всевидюче Боже Провідіння.

Етика, себто наука моральности є у Магометан така: Не вільно грати в карти, пити вина, їсти вепровини, мати образи. Треба молитися лиш тими словами: „Не є Бог, як лиш Бог і Магомет його пророк". Ті молитви получені з миттям рук повторяють 5 разів на день звернені лицем на схід. Мають піст через один місять т. зв. Рамада, в яким не вільно нічо їсти від сходу сонця до заходу. Приписана є також милостиня і паломництва до святих місця. Магометанина обовязує свята війна проти невірних. Дозволене є у Магометан многоженьство і невільництво. Власть політична є тут получена з релігійною.

Монахів своїх Магометани називають дервішами. Не є однак монахами т. зв. доктори, судді та імами, які лиш проводять в молитвах. Священства у них нема зовсім. Секти у Магометан є дві. Одні узнають сам коран, другі крім корану ще традицію. Перші уважають за правдивих королів лиш тих, що виводяться з роду Алі; другі уважають, що король може походити з якогобудь роду.

По смерти Магомета розширили його науку наслідники т.з. калифи. Віра магометанська скоро розійшлася по Персії, Египті і Сирії. В VIII віці дісталася до Індиї, Африки й Еспанії. В XIV віці Турки приняли магометанську віру і розширили її на цілу Азію та принесли її до східної Европи.

В середніх віках загрожував магометанізм цілій Европі. Не мало причинився до оборони християнства перед магометанізмом і наш нарід, що був у сусідстві Турків.

Питони—найбільші вужі світа

Найбільшим вужем світа є питон (силун педапода), що живе в Індокитаю та на Маляйських островах. Питони це справжні потвори, довгі нераз понад десять метрів. Шкіра в них жовтобура з чорними цятками, розложеними рівномірно. Питони живуть на низинах, живляться птицями й дрібними звірятами й виходять за добичю тільки нічю, а в день сплять, завішені хвостами на деревах. Від інших вужів ріжниться питон і способом розмножування, а саме самиця питона зносить і вилягає яєчка. Яечок зносить самичка 50 до 100. Оплітає їх туловом і так вилягає два місяці.

—о—

ГАДДЯ КУСАЄ

В околицях Варшави, Млави, Кракова і Каліша зареєстрував департамент здоровля вже около 200 випадків вкушень їдовитого гаддя. Біля Млави, Сухолі і Каліша появилася велика скількість гаддя.

ВИПАДОК НА РІЦІ

В Варшаві на Вислі приключився такий випадок, що мало що не скінчився дуже трагічно. Пароплав наїхав на два човни і оба розбив. В однім було 9 осіб а в другім 4. Тому, що ніхто з них не вмів плавати, почали всі тонути. Залога пароплава кинулася у воду і всіх вириратувала.

СПЕКА В ЕСПАНІЇ

В Еспанії панує страшна спека. В м. Більбао мусіли з причини спеки замкнути цілий ряд промислових підприємств.

ЛЕТ БЕРЛІН—ТОКІО СКІНЧЕНИЙ

В попереднім числі „Правди" доносили ми, що японський летун Йошігара підняв лет Берлін—Токіо. Тепер наспіли вісти, що він вже прибув до столиці Японії Токіо.

МУСУЛМАНКИ В ГІНДУСЬКІМ РУСІ

В Калькуті арештували на днях групу мусулманських жінок, які з поручення гіндуського конгресу вели сильну агітацію за бойкотом англійських товарів. Це перший випадок арештування мусулманських жінок за участь в гіндуськім національнім русі.

САМОХОДОВА КАТАСТРОФА НА ЗАЛІЗН. ПЕРЕЇЗДІ

На лінії Варшава—Вильно наїхав поспішний поїзд на тягаровий самохід. Два шофери погибли на місці, а самохід зовсім знищений.

Сільські бібльотеки в Чехословаччині

Чеський освітний закон каже я¦но, що кожне село мусить заложити собі бібльотеку, і на ці бібліотеки призначує чехословацький державний бюджет великі суми. На чеських землях є 12.840 сіл, у яких в 1927 р. було 12.633 бібльотек з 5 міл. 2.840 книжками. На Словаччині було 3.451 сільських бібльотек з 399.022 томами. На бібльотеки сіл Словаччини видано 12½ міл. ч. кор. На Закарпатті є 271 сільських бібльотек з 42.406 томів, близько 120 сіл не має ще бібльотеки. Таку малу кількість бібльотек треба виснити тим, що хоча на сільські бібльотеки на Закарпатті призначено в бюджеті 3 міл. ч. кор., то в дійсности на їх потреби й заложення видано тільки 300 тис. ч. кор. І взагалі: чеські і моравські бібльотеки одержували щорічно признану для них суму, Словаччина 80%, а Закарпаття всього 11%. Куди йшла решта грошей, що їх призначено на сільсьі бібльотеки Закарпаття — це таємниця чеських урядів.

Життя в морських глибинах

До недавна ще питання органічного життя в морських глибинах було так якби зівсім невідоме. Ми не представляли собі, що таке життя взагалі може там бути. Фізики кажуть, що на нас людей тисне постійно з усіх боків одна атмосфера. Годі було подумати, щоби в морських глибинах могло існувати й розвиватися під тисненням 200 разів більшим якенебудь органічне життя.

А таки так воно є. До 150 м. у глиб під верхнею моря сягає нурець у спеціяльному дзвоні. Низче сягають прилади: апарати фотографічні, фільмові і інші прецизійні інструменти, що при їх помочі можемо відтворити собі життя в глибинах океанів. (Найбільша морська глибінь є біля Филипин, Японії й Марійських островів на Тихому океані. Там океан глибокий на 10 кільометрів).

У розслідах морських глибин заслужилася в останніх часах експедиція Карнеґієвого інституту, що саме тепер відбуває наукову подорож по порях на кораблі цеїж назви. Цей корабель їздить морями від 1928 р. і досліджує земний маґнетизм та веде океанографічні студії. З подивугідною витревалістю цілий відділ учених мірить глибінь моря при помочі спеціяльних сонд або при помочі відгуку—досліджує парування морської води, переводить мірення температури води, добуває з глибини кількасот метрів окази незвичайної морської звірні й рістні. Із цеї праці виросте небаром опрацьований збір документів морського життя, що збогатить нашу науку про море та вможливить нам пізнання тайн цього життя.

—o—

ПІСЛЯ БОМБОВОГО ЗАМАХУ В КАЛЬКУТІ

На директора поліції в Калькуті в Індії доконано бомбового замаху. Один із виконавців погиб від розриву бомби на місці, другий, який подався за студента, ранений і зловлений, а третій втік. Поліція перевела цілий ряд ревізій. В однім домі мали найти спис членів терористичної організації, яка плянувала замахи в Калькуті й у цілій Бенгалії.

СПРОБИ ПЕРСЬКО-ТУРЕЦЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ

Туреччина вислала Персії нову ноту, в якій пропонує заміну околиць Арарату за іншу частину турецької території. Маючи околиці Арарату в своїх руках Туреччина зможе з успіхом поборювати всякі повстанчі спроби Курдів і в цей спосіб наступить утревалення приязних відносин між обома державами.

СПЕКА В ПАРИЖІ

В останних днях панує в Парижі страшенна спека. В полудне доходить температура до 37° Цельзія. Внаслідок 3-дневної спеки було багато випадків соняшного удару. По донесенням часописів 6 осіб вмерло, а около 100 осіб занедужало ізза спеки на вулицях.

ЖІНОЧИЙ ҐЕНЕРАЛ

В Італії є одна жінка, що має рангу генерала. Це сіньора Торелля, що є командантюю італійського фашистівського жіночого леґіону.

—o—

К. Л. 4

ДО ХРИСТА

Ще раз написав Юстин і вручив цісарям Маркові Аврелієві й Люцієві Варові письма. А спонукала його до цього подія, що мусіла обурити до глибини душі кожну чесну людину, не тільки християнина. Римський міський префект покарав знову смертю трьох християн, виключно тільки за те, що вони були християни.

Це зворушило й обурило заразом Юстина до краю. Різко й рішучо виступив він і в цьому письмі проти беззаконня й нечесних засобів у боротьбі з християнством. Представив також ясно божественну вищість християнства й на прикінці усильними словами просив обох цісарів в імя правди й справедливости не лишити цеї його остороги без вислухання.

Виступає Юстин сміливо й отверто, не зважуючи на це, що й сам себе наражує так на небезпеку. Немов сподівання скорої мученицької смерти озивалося в цьому другому його письмі, коли закінчує опис мук цих трьох християн такими словами: «І я дожидаюся, що один із названих доносців підступно викриє мене й я піду на хрест!»

І справді був один такий підляка, що ждав тільки нагоди, щоб донести на Юстина. Був це цинік*) Кресцент, що вже не раз і не двічи здобував собі ласку юрби найгидкішими брехнями й очорненнями. Та теж не раз і не двічи змусив його християнський фільософ мовчати, виявивши перед усіми його ганебне неуцтво. При низкому способі думання цього Кресцента можна було побоюватися, що він постарається, щоб Юстина покарали смертю.

Та сміливого й правдолюбного Юстина це не злякало, не спинило виступати все й усюди в обороні гонених християн. Так сміливо й явно виступав він, що всі аж чудувалися, що його доси не займали, що міг він виступати безкарно. Було це без сумніву тому, що християн судили й карали щойно тоді, коли хтось доніс на них. А Кресцент покищо якось мовчав.

Вінець мученика вінець перемоги

Як сподівався Юстин, так воно й склалося.

Знов мусив Юстин виступити проти Кресцента, знов виявив його крайнє неуцтво й пусту балаканину.

Це розізвірило вже Кресцента зівсім. Він рішився позбутися вченого, так невигідного для нього суперника. Стежив за ним скрізь. А що Юстин, як усе, не скривався зі своїми науками, голосив їх явно, явно проповідував Боже слово, то йому не трудно прийшлося зробити донос на Юстина.

Раз прислухувався він під вікном, як Юстин навчав гурт молодих людей правд християнської віри й заразісінько побіг до міського префекта Рустика. Поклонився йому низенько аж до землі та каже:

— Я відкрив кубло християнських злочинців і їх ватажка.

— Так? — питає Рустик — хтож вони?

— Імен інших я не знаю. Та знаю імя їх ватажка.

— Хтож він? — питає Рустик.

— Це Юстин фільософ. Він саме тепер у своїй домівці навчає гурт молодих людей.

І дав префект Рустик приказ сотникові піти з відділом війська до Юстинового дому й увязнити всіх.

І небаром під домом Юстина появився відділ війська. Сотник заковтав довбенькою в головні двері. Вийшов юнак і виглянув крізь отвір у дверях:

*) Циніки, фільософи які навчали, що людина не повинна мати ніяких потреб, більше як має їх звірина. Слово „цинік" грецьке „кинікер" від грецького слова „кіон" собака. В дальшому значінні цинік це людина простацька та безоглядна.

ГРІЗНЕ ПОЛОЖЕННЯ В АРҐЕНТИНІ

Політичне положення в Буенос Айресі дуже напружене. Всі очікують заворушень. Державні будинки і палату президента стереже військо. Міністер справедливости доніс президентови, що на його думку може в кождій хвилині вибухнути революція, в якій возьме участь і частина війська. Президент має скликати надзвичайне засідання парляменту.

КРІВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В БУДАПЕШТІ

1. вересня, як заповіли комуністи, рушив демонстраційний похід робітників вулицями Будапешту. Товпа демонстрантів почала бити шиби і рабувати склепи. Проти демонстрантів виступила поліція і військові панцирні самоходи. Товпа кинулася з ножами на поліцію, яка мусіла шаблями розганяти демонстрантів. Около 3 год. попол. приверненно спокій. Є кілька вбитих, а кількасот ранених.

БУДУТЬ ПИСАТИ ЛІВОЮ РУКОЮ

Французька медична академія на однім з останніх засідань порішила звернутися до Міністерства Освіти з проєктом заведення в народніх школах обовязкового писання обома руками. На основі того проєкту ученики малиб писати оден тиждень правою, а другий лівою рукою, котра дотепер дармувала і тому то вона завсігди менше розвинена ніж права.

—с—

ЧОТИРИ СТРАВИ ВІДРАЗУ

На образку бачимо спосіб варити чотири страви нараз. Кожна вища посудина вариться в парі начиння низчого. Так щадиться дуже багато опалу. Побіч цеї вежі до варення стоїть посудина до варення молока, що свище вже тоді, коли молоко щойно готовиться вибігати.

Все те показують тепер по крамницях у Берліні.

—о—

ЛИСТ МАРШ. ДАШИНСЬКОГО ДО ПРЕЗ. МОСЬЦІЦЬКОГО.

У вівторок дня 2 вересня ц. р. вислав марш. Дашинський листа до през. Мосьціцького з жалобою на уряд, який здержав виплату платні урядовцям і службовикам сойму і сенату та дієти маршалк. Дашинському і пятьом віцемарш. З Варшави сповіщають, що в вівторок пополудні виплачено платні урядовцям і службовикаи сойму та сенату, але зате марш. Дашинському і віцемаршалкам здержано виплату дієт.

90 БУДИНКІВ ЖЕРТВОЮ ВОГНЮ

Перед кількома днями спричинили малі діти в с. Вороблячин повіт Рава Руська лячну пожежу. Жертвою пожежі впало 90 господарських будинків з інвентарем і худобою. Ратунок через вітер був дуже тяжкий. Шкід на 80 тисяч зол.

І ДАВНО БУЛИ ДУРНІ

Ріжні дурні рекорди, що входять тепер в моди, це не новина. Англійські часописи пригадують, що вже в 1815 р. заложився один льондонський пекар за 50 ф. штерл., що 12 годин буде стояти на одній нозі. Робили тоді усякі здогади і заклади, але минуло 8 годин а пекар стояв. Видючи, що з нього ллється піт і що він близький виснаження, противник його готов був вже виплатити йому половину суми, що йшла в заклад, але твардий пекар не уступив. Зімлів щойно 3 мінути після 12 годин і його перевезено на тачках до дому. Отже: людська дурнота вже давно писувалася!

— Хто там? — спитав.

Та замість відповіди почув:

— Чи тут живе Юстин, учений фільософ?

— Тут — відповів юнак стривоженим голосом, бо пізнав уже сотника міського відділу війська.

— Як так, то отвори двері! В нас до нього справа.

Та юнак не отвирав дверей, тільки побіг у хату.

— Сотник міської сторожі з війському під дверми, домагаються, щоби впустити їх — закликав стривожений хлопець.

— Я сподівався їх — відповів спокійно Юстин. — Іду сам отворити.

В хаті в Юстина було тепер тільки шістьох християн. Інші вже були розійшлися.

Отворив Юстин вхідні двері, а сотник питає в нього:

— Ти Юстин?

— Так, я Юстин!

— Я маю приказ арештувати тебе й усіх, хто є в твойому домі.

— Я готов — відповів спокійно Юстин.

А сотник воякам:

— Обставити всі виходи й перешукати ввесь дім, чи хто де не скрився.

Шість християн самі станули біля Юстина.

Перешукали всю хату, не найшли більше нікого. Тоді наложили кайдани на руки Юстинові й його товаришам і повели всіх до префекта.

Префект списав імена їх усіх, а тоді до Юстина:

— Я маю донос на тебе, що ти християнин і других баламутиш та навертаєш на християнську віру. Я не хочу няти цьому віри, бо бачу, що ти освічена людина й не можеш ширити якісь забобони та ще й ворожі цісарям. Я певен, що доносець доніс на тебе з пімсти, або з зависти, бо він виглядає на підлу людину.

— Я знаю його — відповів Юстин — це цинік Кресцент.

Сотник на це:

— Тож, щоб завдати брехню цьому підлому доносові, ти в першу чергу віддай честь богам і будь слухняний цісарям.

А Юстин на це:

— Годі брати нам за зле й ганити нас за те, що ми виповнюємо заповіди нашого Спасителя Ісуса Христа.

А префект Рустик каже:

— До яких наук ти признаєшся?

Юстин відповів:

— Я старався пізнати всі науки, та вкінці остав при правдивій науці християн, хоч цих наук не хвалять ті, що ходять у блуді.

Тут Рустик уже гнівно:

— Ці науки ти хвалиш, нужденний?

— Так, я держуся їх кріпко в згоді з правдивою догмою.

Префект Рустик спитав:

— Щож це за догма?

— Що ми почитаємо Бога християн — відповів Юстин — який, як ми пересвідчені, один від початку, Творець всіх творінь, видимих і невидимих! І Господа Ісуса Христа, Сина Божого, що про Нього пророкували пророки, що Він зійде між людський рід, як голоситель спасення й наук високих уставів. Я, слаба людина, свідомий цього, що можу голосити тільки недостаточно в порівнанні з Його безконечним Божеством. До цього треба пророцької сили. Бо Його прихід, цього, що Його я саме назвав Богом, заповіли пророки наперед. Я саме знаю це, що колись пророки голосили, що він зійде між людей.

Юстин говорив палко й переконуюче. Воно може й зробило враження на префекта, та він не дав цього по собі пізнати. Був передусім урядником і мав виповнити, що до нього належало.

Спитав ще тільки, де живе Юстин і де збиралися християне, як він навчав їх.

На це друге питання відповів Юстин виминаюче:

— Всюди, де була нагода та змога.

Тоді префект:

— Значиться, ти християнин?

Бразилія роздаровує каву

В звязку з кризою кави, яку переживає Бразилія, появився в тій країні цікавий, хоч невідомо чи добрий, проект щоби позбутися її запасів, роздаючи їх даром кільком державам. Творцем того проекту є плянтатор Альвес з Ліми, бразилійський „король кави". Проект обосновується на тому, що в державних маґазинах є під теперішню пору 23 міліони мішків кави в запасі, а бризилійські плянтації кави доповнюють той запас щорічно 18 міл. мішків. Річний збуг кави виносить однак ледви 10 міл. мішків і отак нагромаджуються щораз більші запаси, яких важко позбутися. Плянтатор Альвес проектує вибрати з цих запасів 3 міліони мішків по 60 кґ. кави і роздати тим державам, які кави ще мало вживають, даром з тим, що ту каву зужиють вони на пропаґанду споживання кави.

Очевидно, проект передбачує деякі зобовязання, які власне роблять його важким. Саме держави, які дістануть каву в дарунку, мають перевезти її з Санто на свій кошт, далі зобовязуються не відпродувати її, а в кінці годяться не побирати продовж 10 літ ніякого мита від ввозу бразилійської кави. Проект передбачує таку дарову роздачу кави: Большевикам 1 міліон мішків (якто воно пролетарії питимуть „буржуазний" напій?), Англії, Еспанії й Польщі по 250 тис. мішків, 600 тис. мішків для Балканських держав, по 50 тис. мішків для Японії, Ірляндії й Полудневої Африки і врешті 350 тис. мішків для других країн.

Як і скільки з вищесказаних держав скористає з цього дарункового проекту—невідомо, бо умовина, що через 10 літ допускати в свої границі чужу каву без мита, є для богатьох держав досить прикра й невигідна.

Операція кліщами й ножем

Пароплав „Нурдерік" виплив перед двома тижнями з порту Нюйорку до Німеччини і находився вже три дні на повному морі, коли це зголосив радіотелеґрафіст капітанові, що пароплав „Корвус", який теж находився серед безмежного океану, дає сиґнали С.О.С. (рятункові). „Нурдерік" підплив негайно до корабля. Виявилося, що на „Корвусі" занедужав моряк на сліпу кишку, На „Нурдеріку" находився славний оператор з Лос Анджелос, др. Робен, і він казав хворого моряка перенести на палубу „Нордеріка". Морякові ставало щораз гірше і потрібна була негайна операція. Др. Робен не міг її перевести, бо не мав відповідного приладдя. Колиж морякові остало всього кілька годин життя і тільки операція могла його вратувати, рішив др. Робен зарискувати. Взяв кухарський острий ніж, звичайні кліщі і при їх допомозі зробив операцію. Уживав при томуж як дезінфекційного середника горівки, бо на пароплаві більш нічого не було. І диво: моряк подужав а др. Робенові признало американське лікарське товариство срібну чашу заглуги за відвагу.

БИТТЯ ШИБ У ЛЬВОВІ

В суботу вечером ґрупа в числі около 20 осіб напала на український готель „Народня Гостинниця" при вул. Костюшка. Вибили ряд шиб у будинку, а оден з них пробив ножем портієра готелю Макогона. Заалярмували поліцію, але справці втікли і дотепер „незнані". При вул. Зиблікевича в склепі „Маслосоюзу" і в будинку, де міститься „Центросоюз" при вул. Зіморовича вибито палицями шиби. На Замарстинові в пар теровім домику при вул. Львівській ч. 56, де міститься гр.кат. каплиця, а крім того вселюдна школа „Р. Щ." в неділю 31. VIII муляр Пасечни в товаристві однодумців вибив шиби в каплиці, а відтак в подвірю. На постерунку пол. списали з ним протокол і випустили.

СТЕРЕЖІТЬСЯ ПОКУТНИХ АҐЕНТІВ

Як стверджено, в останніх часах було богато випадків визиску емігрантів покутними агентами, що обіцюють людям посередничити при виробленні документів, потрібних до виїзду. Між ін. в місцевости Корець емігрантів-Українців ошукали покутні агенти на 1800 рублів у золоті. Суму цю еміґраційному синдикатові вдалося відібрати від обманців і емігранти дістали їх назад.

Наші емігранти у власнім інтересі не повинні слухати таких агентів, а в усіх справах удаватися по поради до нашого „Українського Еміграційного Товариства".

РОЗПРАВА КУЛАКАМИ

В пятницю 29 серпня вечером вже при вході до мешкання напало двох офіцирів на віцемарш. сойму Домбського і побили його кулаками по голові і грудях, а відтак втікли. По найновішим донесенням стан побитого погіршився.

— Так — відповів Юстин — я християнин.

— Досить — відповів Рустик — переслухали ми вчителя, тепер переслухаємо учнів.

Переслухання шістьох товаришів Юстина, в більшости рабів, трівало коротко.

Префект звернувся насамперед до Гієракса:

— Чи ти християнин?

— Так, я християнин! Я люблю й почитаю цего самого Бога, що й вони — тут вказав рухом голови на Юстина й товаришів.

— Чи Юстин зробив тебе християнином?

Гієракс на це:

— Я все був християнин і все остану християнином.

Тоді Пеон сам без питання:

— Я також християнин.

— Хто навчав тебе християнської віри?

— Я одержав цю добру науку від батьків.

Префект звернувся до Епельпіста:

— А ти?

— Я з великою втіхою прислухувався наукам Юстина, та християнської віри навчили мене ще мої батько й ненька.

— Так, значиться, ти всеж таки навчав їх своєї віри — звернувся префект до Юстина. — Мене це чудує! Слухай: тебе зовуть освіченим, а ти думаєш, що маєш правдиву віру. Коли я тепер тебе скажу бити бичами, а потім зрубати тобі голову, чи ти думаєш, що й тоді дістанешся в небо?

— Сподіюся — відповів Юстин — дістати нагороду, що призначена для тих, що держаться Христових заповідей, коли зазнаю терпінь, що ти їх заповів мені.

— Так, ти думаєш, що підеш у небо, щоб дістати нагороду?

— Я не тільки думаю так, я цього так певний, що не маю навіть найменшого сумніву.

Бачив Рустик, що даремні всі зусилля зрушити таку душу. І закінчив коротко:

— Приступімо до річи! Підійдіть до жертівника й жертвуйте всі богам.

Тоді Юстин сказав різко:

— Ніяка розумна людина не покине набожности, щоб упасти в безбожність і блуд.

Гнівно на це Рустик:

— Коли не послухаєшся наших приказів, то мучити будуть вас без милосердя.

І знов промовив Юстин:

— Це наша найбільша туга, терпіти за нашого Господа Ісуса Христа й так спастися. Бо тоді певні й спокійні станемо перед страшним судищем нашого Бога й заразом Спасителя, де по Божій волі мусить явитися ввесь світ.

Тоді всі Юстинові товариші закликали:

— Роби скоро, що задумав. Ми християне й не жертвуватимемо божкам!

І префектові не осталося ніщо, як проголосити присуд:

— Тому, що вони не хотіли жертвувати богам і бути слухняними приказові цісаря, мають їх бити бичами й відвести на смерть, як кажуть закони.

Присуд виповнено.

Мощі мучеників християне похоронили потайки в відповідному місці, де не могли зневажити їх погане.

Так одержав великий християнський фільософ мученицький вінець, а заразом вінець перемоги правди над неправдою, християнства над поганством.

—о—

Жемчуги

Вже 5 тисяч літ тому мали Китайці украшувати своїх божків жемчугами (перлами) а сучасні Китайці приписують жемчугам навіть лічничі свійства, бо всякі знахорі по китайських селах роблять з жемчугів порошок, якого вживають відтак до виробу ліків. Також старинні Перси цінили жемчуги, а Римляни захоплювалися їх красою. Біблія, талмуд, а навіть магометанський коран уважають жемчуги, як символ краси і чистоти.

Щож таке жемчужина? Арабська леґенда каже, що впала краплина дощу до моря і порівнала свою зникомість з безкраїм океаном. Тоді Бог схотів, що вона найшла мушлю і перемінилася в жемчужину. Оден з поетів називає жемчужини слезами одної богині, що впали до моря. Краплину тих сліз притиснула жемчужна устриця до серця і берегла від того часу як найцінніший скарб. Інший поет каже: „воздух обдарив нас веселкою, метеор огнем, земля рубіном, а море жемчугом". Вчений Дюбоа каже, що найкраща жемчужина це ніщо інше як саркофаг (домовина) маленького червячка, лише міниться чудними красками. Вислів цей під науковим оглядом зовсім слушний. Бо жемчужина витворюється так: На морськім дні лежить жемчужна устриця. Дуже часто буває, що до неї дістанеться маленький червячок. Устриця боронить\u00ADся в цей спосіб, що виділює із себе клейкий плин і замикає в нім непрошеного гостя. Протягом довгих літ зеренце жемчужини, яке дійсно є „саркофагом" червячка, покривається верствами жемчужної маси і так витворена жемчужина спочиває в мушлі, доки ловець жемчугів не добуде її з морської глибини. Малесенький „непрошений гість" корчиться в своїй „домовині" до дрібненького зеренця завбільшки кінчика голки і стає зовсім білий. Ця обставина має велике значіння, бо довкола зеренця творяться верстви жемчужної маси в формі кульки, а кидаючи до себе відблиски світла, надають жемчужині спеціяльний полиск. Буває ще й так, що замість червячка дістається до мушлі зеренце намулу. Устриця боронить\u00ADся так само як перед червячком і знов витворюється жемчужина з чорним осередком, вона зветься „синя жемчужина" вже значно дешевша.

Тому, що продукція жемчугів природним способом дуже незначна — бо аж у 20 або 30 роках жемчужина творить\u00ADся в мушлі устриці — придумано штучний спосіб витворювання жемчугів. Виловлювано мушлі і вкладано в них зеренця піску. В той спосіб продуковано жемчуги до схочу. Жемчужина вихована в такий спосіб у нічому не ріжнилася від природної. Японець Мікімото взявся на спосіб і замість зеренця піску вкладав у мушлі куснички правдивих жемчужин. Так виховані жемчуги не можна було відріжнити голим оком від правдивих, хіба при допомозі Рентґенівських лучів. В останніх часах заступили Японці куснички жемчуга правдивою маленькою краплинкою, жемчужної течі яку добувають з устриці. Так випродуковані жемчуги вже зовсім не ріжняться від правдивих. Жемчуги не старіються а навпаки, чим більше їх носити на шиї тим кращий мають вони полиск. При 50° Ц вони тратять свій полиск і стають непрозорі. Те саме буває з ними, коли їх держати в сухім і щільно замкненім місці.

Канібалізм у звірят

Канібалами називають дикунів людей, що вбивають і зїдають других людей. Їх називаємо людоїдами. У звірят буває такий канібалізм головно в хижаків і то тоді як, вони голодні приміром у вовків.

Та ось світливцеві (фотоґрафові) вдалося схопити жабу, як вона пожирає другу жабу.

На першому образку бачимо, як великій жабі вдалося по боротьбі схопити в пащу голову меньшої жаби.

З цею хвилиною меньша жаба не могла вже боронитися. Та великій не легко прийшлося пожерти свою добичу, бо жаба не має зубів, тож не може погризти харчу на дрібніші шматочки. Тож переможна жаба не мало мусила намучитися аж вдалося їй проковтнути жабу. Та ще й тоді ноги пожертої жаби сторчали їй із пащі. Бачимо це на образку. Вона жде, аж через травлення не зробиться більше місця в її шлунку. На 3. образку бачимо оконя, що пожер другого оконя й теж тяжко йому його проковтнути.

Кости допотопових звірів у Монґолії

Анґлійський подорожник Рой Шепмен Андрювс вернув до Пекіну зі своєї останньої виправи до Монґолії. Він заявив, що на погранниччу західної Монґолії, де колись були береги великанського озера, він напав на сліди допотопових звірів, що звалися: „плятибелядони". Ті звірята мусіли загрузнути в рухомих пісках. Паща тих звірів була довга на 2 м. Трохи дальше найдено 15 штук трохи менших звірів з того самого ґатунку. Вони находилися у нагромадженім кількатисячлітнім торфовім болоті.

—o—

Допомога для рільників в Америці

Страшна спека в Злучених Державах треває дальше. В Вашинґтоні думають над тим, як помочи рільникам. Міністер рільництва рішив уділити фармерам довготермінову позичку в висоті 100 міліонів долярів. Крім того обіцяли свою поміч управи залізниць, які в Злучених Державах є приватною власністю. Посуха з одної сторони витворила для рільних продуцентів критичне становище, а з другої сторони розвязала питання минулорічної надпродукції. Величезні запаси збіжжа і бавовни найдуть тепер на певно покупців.

Нове большевицьке місце заслання

Дотепер найжахлизішим місцем заслання, куди висилали большевики своїх вязнів були Соловецькі острови. Тепер долучили ще остров Аскольда біля Владивостока. Положення засланих на цьому острові має бути ще страшніше ніж на Соловках. Там перебуває тепер вже 1200 засланих, які рекрутуються головно з селян („кулаків“) й інших „шкідливих“ елементів. Щоденно вмирає там 20 –30 засланих. Аґенти ДПУ поводяться з ними в дуже жорстокий спосіб. За найменшу провину бють їх майже до смерти. Хто не видержує голоду, нужди, побоїв і вмирає того не ховають але кидають в море. Заслані мусять щоденно працювати по 12 годин й аж по скінченій роботі дістають 70 дека чорного хліба. Рідко котрому вдається втечи, бо остров добре стережуть.

Радіо викрило контрабанду

Два американські радіо-аматори викрили на днях зовсім припадково пачкарів, що перевозили тайно рум до Злучених Держав, де як відомо, алькоголь заборонений. Вони запримітили, що три радіостанції, одна канадійська, а дві в Злучених Державах повторили по черзі відому американську пісню „О третій вранці...“ Вони повідомили про це поліцію, яка рішила, що це якийсь умовлений клич і почала пильний нагляд над кораблями, що переїздили слідуючої ночі здовж східного побережа Злучених Держав. Поліція звернула передовсім увагу на 1 підводне судно, бо вже давніше підозрівала, що воно перевозить алькоголь. Десь коло години 3-ої вранці це судно підплило до Ню Джерзі, але не віхало до пристані лиш задержалось оподалік порту немовби очікувало якийсь пароплав. Незабаром появився пароплав. Підводне судно зараз причалило до нього і почало перевантажувати якусь поклажу. Тоді підплив поліційний човен і зробив ревізію на пароплазі. Виявилося, що перевантажували рум на яких 200 тисяч долярів.

ПОВСТАННЯ НА ПОДІЛЛЮ.

На Рад. Україні в проскурівським повіті вибухло селянське повстання. Селяни, в яких забрано все майно до колгоспів, узброїлись і в околиці Чорного Острова розпочали битву із відділом кінноти.

На Соловецьких Островах

На Островах Соловецьких
Все від снігу біле —
Червонарми) „молодецькі“*
До водки засіли.
„Як, таваріщ, тут не пити,
Коли тут так нудно,
А було так любо жити,
Як ще було людно!
*„Чека“**) вязнів тут не трошки*
Була нам наслала“
Каже Ванька до Сєрьожки —
„Остало страх мало!
Ми витовкли половину,
А друга на збитки
Згибла з голоду. Й скажи-но —
Не пий оковитки?!“
А Сєрьожка: „Це велика
Правда, гарно жилось —
Було в бік запереш штиком,
Чи нагайки силу
Випробувш аж до крови,
Ах! То було любо
В тіло їм втискать окови,
Вибивати зуби!
А тепер тут нудьга, муки,
Невеселі думи,
Вже останки їдять круки...
Хіба у Москву ми
По нові пишім транспорти

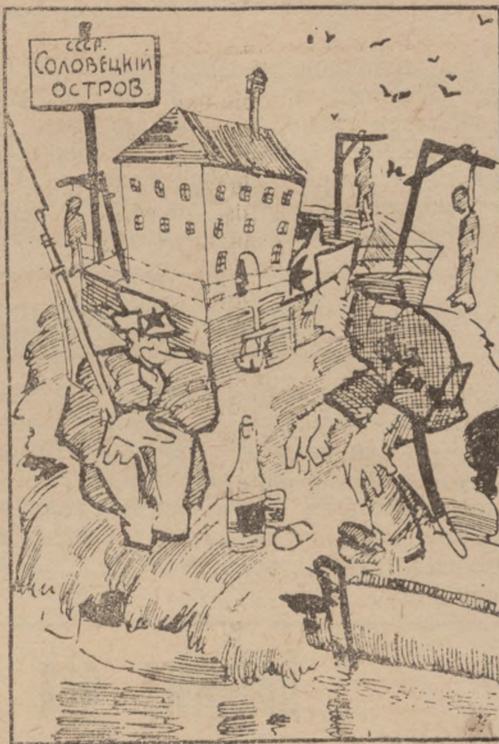

Як кращих не можна,
Шліть нам вязнів гірші сорти,
Бо тюрма порожна!“

Тото Долото.

*) червонарми-червоноармійці
**) чека, чрезвичайка.

Як збирати й переховувати овочі

Зимові овочі, що їх зривається в осени, дозрівають щойно по зірванню в пивницях та набирають доброго смаку аж в зимі. Тому треба зимові овочі так збирати і так переховувати, щоб вони підчас кількамісячного, деколи піврічного переховування в пивницях не псувалися. Зимових овочів не можна стрясати, лише муситься їх зривати руками. При тім треба уважати, щоби зривати овоч разом з хвостиком та щоби не стерти з нього ніжної воскової поволоки. Бо як зірвемо без хвостика, то можемо ушкодити сам овоч при насаді хвостика і він зачне з того місця гнити. Зновуж воскова поволока надає овочам гарний вигляд і хоронить їх від зараження ріжними грибками.

Овочі треба зривати за суха. В дощ не повинно ся їх зривати. В погідні осінні дні можна їх зривати щойно від 10 год. перед полуднем і до 4 попол. коли на них нема ані сліду роси. Зірвавши, треба легко складати до малих кошиків та зсипати на невеликі купки на тоці, або на підлозі, щоби через кілька днів „випотилися“, значить, стратили надмір вогкости. Як овочі вже „випотилися“, треба їх пересортувати після якости, виділюючи великі окремо, а малі окремо, а покалічені, з плямами та хробачливі даємо зовсім на окреме місце.

При зриванню овочів треба уважати, щоб не помішати ґатунків-сортів, лише зокрема рвати по черзі кожний сорт. При тім треба складати разом лише один ґатунок, а не мішати разом кілька ріжних родів та відмін. В більших культурних садах, в садах торговельних чи в помольоґічних заведеннях, дуже велику увагу звертають садівники на відповідне посортовання, опаковання та переховання овочів через зиму. Так посортовані овочі треба поукладати на поличках в сухій холодній пивниці. Попід стіни пивниці треба поуставляти полиці з листвок, замість цілого дна і на тих поличках, що стоять одна над другою укладається лише одною верствою овочі. Перед тим, заки овочі зачнеться складати, треба пивницю дуже основно випрятати, скропити стіни і землю вапном, висушити її в той спосіб, що в кут пивниці ставляється кіш з негашеним вапном або хльоровим вапном, яке сушить пивницю. Пізніше ще цілу пивницю добре викурюється сіркою, щоб витроїти всі заразки плісни та гриби то що. Чим холодніша пивниця тим ліпше для переховання овочів. Найліпше булоби, якби весь час царила там теплота 5—6 ступнів, це є трохи тепліше від тої теплоти, коли вже зачинає мерзнути вода. В зимі треба пивницю частіше контролювати, в теплі і погідні дні можна її провітрювати, час до часу треба переглянути всі овочі і, якби котрі зачали псуватися, сейчас їх вибрати і забрати з пивниці. Зі зриванням зимових овочів не зволікати. Як лише вони відповідно виросли, можна їх зривати навіть зелені. Вони вже самі поховкнуть чи зарумяніються підчас переховування в пивниці.

М. Б.

ХОСЕННИИ ВИНАХІД

В однім із північних американських стейтів поліція так забезпечила переходячих від самоходових випадків. Кождий самохід, що їде за скоро, сам признається. Таксометер кождого самоходу по казує на скляній шибі, уміщеній ззаду воза, число його освітлене коліровим світлом залежно від того, як скоро він їде.

Зелена краска вказує, що їде нормальною скорістю, жовта означає, що їде скоро, а червона, це вже осторога перед небезпекою. Кождий власник самоходу мусить собі купити такий прилад і умістити на самоході під загрозою втрати права на їзду.

ПАМЯТНИК У ГОРАХ

В самотині баварських гір Альдевс, на штилі Грінтену біля міста Іменштад побудували памятник у честь вояків лещетарських куренів, що погибли в часі війни. Памятник знімається високо на шпилі 1783 метрів високого Грінтену. Внутрі памятника є памяткова галя, в якій поміщено посмертні таблиці 3000 вояків, що впали в війні.

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВА НА ГРОБІ

Англійський багатир Нортон, що помер недавно, лишив по собі оригінальне завіщання: Наказав своїм спадкоємцям, що мимоходом згадуючи, одержали кілька міліонів, не ставити собі на гробі ні марморів ні каплиць, а тільки засадити два найшляхотніші черешневі дерева. За ці дерева мають спадкоємці дбати відповідно, а овочі з них мають щороку віддавати до одного захисту сиріт в Льондоні.

Допис із Мокротина, пов. Жовква

30-ліття читальні. — 30-ліття владицтва Митр. Кир Андрея. —Будова Народнього Дому.

Сей рік 1930 для нас громадян Мокротина буде роком памятним, бо в нім припадає 30-літний ювилей оснування читальні „Просвіти". А друге свято Академія в честь Впреосв. Митрополита Андрея з приводу 30-літнього ювилею владицтва. Воно відбулося в неділю дня 17. VIII 1930 р. заходом читальні „Просвіти" в Мокротині.

По скінченій Академії підписали присутні учасники свята привітний лист, який мають вручити делегати Їх Ексцеленції, а на дохід будови шпиталя ім. Митрополита Андрея взято зі Львова до розпродажі 200 потретів Їх Ексцеленції і 150 шт. книжочок „Памятка ювилею". Сего року довершено також дуже великого діла, колишня мрія здійснилася. Розпочато приготовчі праці під будову великого Народнього Дому. Читальня разом з деякими істнуючими установами містилася в старім низьким та невеликим власнім домі. Приходилося нераз на деяких виставах та численнійших зібраннях відчувати той великий брак відповідного поміщення наших установ. Про будову нової хати годі було думати, особливо в такий скрутний час. З тої скрути вивів нас о. Януарій Розумний, Василіянин, котрий тимчасово повнить у нас душпастирську працю. Завдяки його заходам одержано площу під будову від одного господаря і гроші котрі деклярували отсі громадяни: начальник громади Дмитро Пісь деклярував 100 дол. амер. на будову Народ. Дому, Д. Н. 10 дол. амер. Дальше уряд громадський дозволив добувати камінь на фундаменти і пісок на ґрунтах громади. Луговики обовязалися весь потрібний камінь на фундамент (25 стосів) добути безплатно, звести і зложити на місци будови. Господарі обіцяли по скілько хто може купити і звести цеглу на стіни, а дах з накриттям взяли жінки, які обіцяли своїми вкладками то все оплатити. Молодь взяла працю коло будови, як лиш розпічнеться. Та не обійшлося і без хрунівської кирині. Знайшлись приятелі свого власного інтересу, котрим оказався Нар. Дім шкідливим і стали рити ще не збудовані його фундаменти. Через те господар, котрий дарував площу серед села в дуже гарном місци, цофнувся зі своєю даровизною. Але є надія, що все потрібне знайдеться серед наших громадян. Народний Дім фундація має бути інтабульована на церкву, щоб до неї не мали приступу жадні приятелі, що обіцюють рай на землі, а забувають, що без Бога ані до порога. Комітет буд. Нар. Дому просить всіх хто лиш зможе чимсь причинитись до здвигненя сеї святині науки і 'просвіти, рівнож просить і сих братів громадян, що нині находяться поза межами рідного краю, щоб вони не забули та по змозі прийшли з помічю. о. Я. Розумному складаєм сердечну подяку, що збудив у нас ту охоту і започаткував се велике діло.

Громадяни.

—o—

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

7. (25). Неділя 13. по Сош. Звернення мощ. Апост. Вартоломея і Св. Ап Тита з 29 с. м.

УСТАВ: Нині Служба Усікновення. Богослуження з Всеночним, як було подано в ч. 30 „Правди". 8. (26). Понеділок Св. мучен. Адріяна і Наталії. 9. (27). Второк Преп. Пімена. 10. (28). Середа Преп. Мойсея Мурина, Августина*. 11. (29). Четвер Усікновення Голови Йоана Крестителя (Піст). Богослуження з Всеночним переноситься в сім році на попереджаючу неділю 12. (30). Пятниця Св. Александра, Йоана і Павла Архієп. 13. (31). Субота. Положення пояса Пр. Д. Марії (Полиєлей).

*) Сего року обходить наша св. Церква 1.500 ліття смерти **Св. Августина.** Народився він в Африці в місті Тагаста в 354 р. Його мати, св. Моніка, виховала його по християнськи, хоч батько був поганином. В 16-ім році життя пішов до шкіл до міста Картагіни. Але попав у зле товариство і почав вести неморальне життя. Надто став дуже гордий своєю вченістю, погорджував наукою Церкви й захопився єретичними науками. Даремне побожна його мати старалася направити його на добру дорогу. По скінченню шкіл став Августин учителем в Римі, а відтак в Медіоляні. Поволи наступає в нім переміна. Бачить він марність сектанських наук і чимраз більше схиляється до католицтва. Рішучий вплив мали на нього проповіди св. Амврозія епископа медіолянського. Прості і ясні слова того славного проповідника викликували каяття в душі Августина. Він береться читати св. Письмо. Християнином він ще не був, бо тоді був звичай, що хрещення відкладано до пізніших літ. Тепер він щиро приготовився до приняття св. Хрещення і незабаром св. Амврозій охрестив його. Вони оба уложили відому пісню „Тебе Бога хвалим", котру співали на Богослуженню. Відтак забрав матір і ущасливлену повіз у рідну Африку. Та не довелося вже доїхати св. Моніці до рідного краю. Вона померла в дорозі. Зате її син розвинув на африканській землі енергічну апостольську працю. Він збудував монастир і уложив монаші правила, котрих до нині держаться монахи Августиніяни. В тиші того монастиря св. Августин написав богато богословських творів як прим: „Книги про св. Тройцю", „Божа Держава" та інші. Пізнійше іменовано його епископом в місті Іппо. На становищі князя Церкви писав св. Августин письма проти єретиків, описав також своє життя в книзі п. н. „Сповідь". В 76-ім році життя і в 36-ім році владицтва, дня 28 серпня 430-го року Господь покликав його до себе. Мощі його перевезено пізніше до Павії в Італії, де спочивають до нині в церкві його імени.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

7. IX.	схід сонця	4·49,	захід	5·56
8. IX.	„ „	4·51,	„	5·54
9. IX.	„ „	4·52,	„	5·52
10. IX.	„ „	4·53,	„	5·50
11. IX.	„ „	4·54.	„	5·48
12. IX.	„ „	4·55,	„	5·46
13. IX.	„ „	4·57,	„	5·44

Дня 8.IX. год. 1·47 в ночі повня. У вересні меншає день на 1 год. 47 мін. Пересічна довгота дня є 12 г. 37 м.

—o—

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

7. IX. 1915. **Бої піхоти УСС під Соколовом і кінноти УСС на БрикУлі.** З початком вересня 1915 р. Москалі дістали сильні підмоги й у кількох місцях прорвали фронт. Під Соколовом перший курінь УСС. урятувався тільки сміливим пробоєм. Сталося так, що москалі розбили на правому крилі мадярів і зайшли УСС зі заду й відтяли відворот за Стрипу. Куріневі не оставалося нічо, тільки або пробитися, або піддатися. УСС очевидно вибрали перше. Вдарили на москалів, що напирали з переду, розбили їх і другим боком Стрипи продісталися в село Соснів

Цьогож дня визначилася й кінннота УСС, що була при відділі команданта кінноти Фаркаша, під проводом сотника Камінського в бою на Брикулі.

9. IX. 1911. **Договір князя Олега Віщого з Греками.** Князь Олег Віщий це перший наш князь, про якого маємо докладніші вісти в чужих письмах, а крім цього маємо з його часів один дуже важний документ — договір князя Олега Віщого з Греками. Наш найстарший літопис подає, правда, ще старший договір Олега з Греками з 907 р. та тільки в виривках, а договір із 911 вповні. Літопис оповідає, що князь Олег Віщий вибрався з великим військом у похід на Греків і переміг їх та заключив із ними договір дуже корисний для своєї держави.

Договір Олега Віщого з 911 р. важний цим, що це найстарший наш документ списаний тому 1019 літ. Пізнаємо з нього тодішні урядові звичаї, спосіб списування договорів.

10. IX. 1914. **Перші сотні УСС виступають до бою.** До 10. вересня 1924 перебували УСС в підготовному Коші на Угорщині. Від цього дня починають вони сотнями й куренями виходити на боєвище. Як рвалися УСС до бою, бачимо з цього, що ці яких треба було ще лишити в Коші, часто тишком прилучувалися до похідних сотень. Перша вийшла в поле сотня Василя Дідушка. В Мукачеві переодягли УСС в однострої мадярських гонведів і сотня рушила в напрямі Веречок. В кілька днів вирушила сотня Семенюка, зоружена верндлями. Семенюкова сотня перша зустрілася з москалями біля Ужока.

11. IX. 1727. **Данило Апостол гетьманом.** По смерти цариці Катерини І. зайшла зміна в правліні в Петербурзі. На престолі засів унук Петра В. малий Петро II, а в його імени правив усьою державою Меньшіков. Він мав великі маєтки на Україні й був у незгоді з „Малоросійською Колєгією“ й використав це, що українська старшина жалувалася на неї та домагалася гетьмана й подбав про згоду влади на вибір гетьмана з тайним припорученням, щоб гетьманом вибрано старого миргородського полковника Данила Апостола. Козацька старшина не противилася, бо бачила, що старий Апостол таки найкраще надається на гетьмана. Вибір гетьмана відбувся в Глухові дуже величаво. Та вже тепер не було навіть мови про укладання статей, що мали бути підставою української конституції. Та всеж таки раділи Українці, що привернено гетьманство. Апостол поволи та зручно старався скріпити власть і значіння гетьмана. Старався завести кращі порядки й обороняти нарід перед кривдами старшин. У відноснах своїх до російського уряду старався, виявляючи йому вірність, довести до повернення старих прав, стверджених статтями Богдана Хмельницького.

БІРЖА

Доляр ам. 8.89 зол.

ЗБІЖЖА (за 100 кг. льоко стація надан.). Пшениця дв. 26·75—27.25, пшениця с. 24·75 — 25·25, жито д. 16·25—16·75, жито сел. 15·50—16·00, ячмінь на мливо 19·—19·50, ячмінь пашний 16·00—6·50 овес гал. 16·00 — 16·50, кукуруза 28·00—29·00, бараболя промисл. 00·00—фасоля біла 00—00, фасоля колір. 00—00, фасоля краса 40—45, горох½ Вікторія 29·00—31·00, горох пільн. 21·00—22·00, бобик 22·50 — 23·50 вика чорна 22·25—23·25, вика сіра 00· — 00, гречка 27·50—28·50 любинь 57·75·—5875, конюшина червона 185·—205, лен 58·50—59·50, гречка сіно прас. 8·00—9·00, солома прас. 4·50—5.

На краєвім ринку положення майже не змінене. Подаж не велика і мимо того ще є надвишка, яку купує Державне Промислово-Збіжеве Заведення, яке розпочало інтервенційну діяльність.

В Німеччині є попит головно на німецьке збіжа. В Австрії приступлено до опрацьовання законопроєкту про охорону рільництва.

В Чехословаччині ціни трохи впали з виїмком ячменю, який має покупців.

НАБІЛ. Маслосоюз платив 2. IX. за масло експортове солене пріма 4·30, за масло несолене бльокове 4·20 за кільог. за літру молока 0·25, за літру сметани 1·30, за копу яєць 6·60 зол.

В останних часах продукція сильно зросла а попит змалів в наслідок чого, положення погіршилося, бо в збуті масла повстають труднощі.

На яйчарськім ринку сильний оборот і довіз вистарчає. За кордоном найліпше йде середний гатунок товару, зате добірний товар збувають з труднощами.

КОНОПЛІ: (Ціна установлена львівською Торг.-промисл, Палатою дня 30.VI за за 100 кг. льоко вагон Львів). Прядиво: І сорт чесане 23—25 зол., II с. 17-20, сире І с. 16—18, II с. 13—15. конопляне клочча: І с. 14—16, II с. 8—13.

ХУДОБА: За 1 кґ. живої ваги вола плачено 1·00—1·20 зол.; бугая 1·15—1·25, корови 0·90—1·25, теляти 0.75—1·30

На Східних Торгах у Львові є виставлена худоба сіментальскої і голєндерської раси.

СВИНІ: Експортова різня Рукера на Знесінню коло Львова платить за товсті (солонинові) свині 1·60—1·80 зол. за кг. жив. ваги. За свині на бекон (мясні на забій і вивіз за кордон 70 до 100 кг ваги) по 1·65 — 1·75 зол.

ШКІРИ: За велику кінську шкіру платиться 25.50 зол, за малу 12·90 зол. за кг. худобячої шкіри легкої і тяжкої 1·95, зол теляча шкіра в різні 4·—зол на селі 3 зол.

На ринку шкір помітний вже рух але правдивий сезон ще не зачався.

Політичний словар

ексспірація (латин. слово) значить дослівно видихання, дальше: уплив реченя.

експіяція (латин. слово), каяття, покута.

експльоатація (латин. слово), добування зиску, використування, ужиткування. Може бути експльоатація земних багатцтв (поля, лісів,копалень) а й людей прим. робітників праце давцем.

експльозія (лат. слово), вибух (бомби чи т. п.)

експонент (лат. слово), представник.

—о—

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Графічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.